

Latweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 40.

Treschdeenâ, 6. (18.) Oktober.

1871.

Latweeschu Awises lihdſ ar faweem veeliffumceen malſa par gaddu 70 kap. fuder.

Zelgawâ peefuht

zittur affuht (lappa: 70 kap., eſpedizija: 19½ kap., paſtas nauda: 10½ kap.) kôpâ 1 rubl. f.

1 rubl. f.

Za-apſtelle: Zelgawâ awiſchu nammâ pee Zanſchewſki, Mihgâ pee Daniel Minus, teatera un wehwera eelas ſubri un pee Dr. Buchholz, leelâ Melſander eelâ Nr. 18. Wiſſi mahzitaji, ſchôlmeiſteri, pagasta walbitaji, ſkribweri un zitti tautas draugi teel luhgti, lai laſſitajeem apgadda apſtelſchamu. — Redakteera adreſſe: Paſtor Sakranowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Nahditaj: Wiſjannafahs ſinnas. Daſchadas ſinnas. Rahds wahrs par Sobdu (Seffawas) dſeadaſchamas ſwehtkeem. Korallt. Jan rudenſt klat! Ne-efmu wehl paſtahtijis. Kabbibas un pretſchu turgus. Sluddinaſchamas.

Wiſjannafahs ſinnas.

Zelgawâ Miſſela turgus deenâs Mihgâs latw. beedribas teaterſpehletaji diwreiſ par deenu pee mums teater ſpehleja. Schehl ka nedabujam ſinnaht waj tad arri preekſchpusdeenas, kad ſpehleja, deewſgan ſtattitaji bijuſchi.

Peekdeenâ 1. Oktober 508 waffar Zelgawas Latw. Annes baſnizâ garriga konzerte tappa dohta. Mainjahs ehregeku ſpehleſchana ar kôru dſeefmahm, ko wiſſi kôhri kôpâ waj kateſ preekſch ſewis dſeadaja. Wiſſu to konzerti mad-dija Behting k., ehregeleekâ Zrmlawâ. Klatafahs ſinnas par ſcho konzerti zeen. laſſitaji atraddihs uſ preekſchu awiſes.

Nu-Jorkâ 12. Oktober (30. Septbr.) Chi k a g o pilſehta waren leelſ uggunsſgrehts bijs, zaur ko 75,000 zilweki palikka beſ pajumta un gluſchi nabagi. Schee taggad dſihwo teltis un netik Amerikâ, bet arri Giropâ, ihpaſchi Englantê preekſch ſcheem nabageem dahwanas tohp laſſitas. Pahri par 100 mirronu jau no pelneem iſlaſſiti waj iſrakti, atrohnôht ikdeenas wehl un ikdeenas arri wehl mirſtoht daudſi, kaſ no ugguns eewaimoti. 40 zilweki, kaſ kamehr pilſehts ſahweja leeknâs, ſagdami un plinderedami gahja apfabri, tappa noſchauti. R. S.—z.

Daſchadas ſinnas.

No eekſchjemehm.

Muſſu Kungs un Keiſars 26. Septbr. ſweiks un weffels nobranzis Kutais pilſehta.

Mihgâ pee daugawas tiltu buhwes, kahdas 100 aſſes no mallas rohkoht nahluſchi uſ wezza bullwerka, ta ka labs darba gabbals klat nahzis, to ahra mettoht.

Zelgawas pilſehtneekem tas leelais notiffums taggad irr ta jauna nabagu apgahdaſchana, ko pilſehta lutteru mahzitaji lihdſ ar ſawahm draudſehm gribb nogrunteht, ka warretu ſcho darbu kahrtigi un ſwehtigi weſt. Wiſſos pilſehta aprinkos irr jau tee nabagu tehwi eezelti, kaſ atkal pee ſawa darba ſew palihgus klat nemm, dahwanas tohp ſanemtas un wajadſibas peehmetas un draudſes lohzeleem ſchis darbs preekſch azzihm iſklatſ un pee ſridihm likts. Zil no pirma laika warr ko ſazziht, tad effoht gan leela labprahtiba no wiſſahm puſſehm redſama un ne tik ween ta wehleſchanaſ, lai nepaſiſtamu deedele-

taju pulſi wairs nedausahs pa eelahm un gar durwihm — jo tahds nejankums arri paſcham paganam buhtu reebihgs — bet arri ta ſirds, kaſ no Kristus mihleſtibas dſihta, gribb lihdſeht un zil daſchu netiklu waſanki darriht par derrigu zilweku. Zerram ka ar ſchihſ leetas ſelſchamu pilſehta arri lauku draudſes ar jauneem ſpehkeem waldivas un mahzitaji un draudſes lohzeleki uſ to weenofes, ka warretu deedeletajus iſbeigt un tai weeta kahrtigu kriſtigu nabagu apgahdaſchamu katra draudſe redſeht. S.

No Leel-Swehtes. Ar ſchi gadda ruddeni ſagaidi-jahm arri drehgnu laiku. Lutineem peeteek deewſgan ko puſletees, ka ſawu noylauto attahlu lai nokohp; jo ar ſchahweſchamu nekury ne-ect. Melaimes jau deewſgan, pirma ſahle aigahja pohſtâ; attahls, kaſ arri tik tahds puſlihdſihgs, wehl ſahw uſ ptawas, un gandrihs katra deenu apſweizina leekus. Ja gribbu par ſchi gadda lauku augeem ko ſazziht, tad jau jatez, wiſzaur nemmoht: „nau newiſſai labs, newiſſai ſliktis, zerram, ka pahritikl jau warrehs.“ — Ar biſchu kôhpschamu arri nekas nekai-teja, teem, kam nelaida behrnus irr meddus papilnam; bet kurreem behrnus laida, ſchehlojahs, ka pahreeku ſebbu laiduſchas un tadehl newarrejuſchas deewſgan eſtrahdaht ſeemas pahritikas.

Biſchu kôhpschana muſſu apgabbala nau wis ſweſcha leeta; bet tomehr nebuhtu wis ſmahdejami, kad katriſ ſaimneekſ uſ tam zenſtohs; jo kamdeht buhs tad ſemkôh-pejam to ſeedu bagatibu laiſt wehja, kur tomehr Deems wiinam bittiti irr raddiſis, lai arri no ſeedineem ruddeni teel bagahſt planjamais? — Biſchu kôhpschamu jau newarretu arri noſaukt par „iſtehrefchamu“; jo bitte irr tahds raddijums, kaſ nepraſſa ta uſturu, ka zitti ſaim-neeſibas putni waj lohpi; bet turklat warr wehl no ſawa krahjuma labbu daku atſtaht bitteneekam. — Ja kahds ſazziht: „man biſchu kôhpschana irr ſweſcha un ne-erasta, ne-efmu ar to wehl eepaſinnees,“ nekait nekas, kaſ tik gribb, tam irr wis eepahjams; jo atgaddiſees atkal prat-teji, luhds tikkai, tee jau ka kriſtigi brahli tewi pamah-zihſ. — Tad wehl beidſoht, miſkeem laſſitajeem, man jadohd behdiga ſinna, kaſ notiffahs to nakti no 19—20. September, jo tad nodedſa Leel-Swehtes Leepu ſaimnee-kam rija. — Skahde effoht gauſchi leela, jo wiſſa labbiba

kas pee rijas un rija bijuse tikuse uggunei par laupijumu, tiklai palikuse weena rudsu kaudie, ko faskrehjuschee glahbeji isglahbuschi. Sche atkal ar nopuhfchanohs jafauz, ka awise, mihteem lassitajeem, jau daudsreis irr fauldama faukuse: „Effet nomohda un jautri pee ugguns, ka lai ne-iszefahs nelaine!“ — Leepu fainneeka rija tamdeht nodegguse, ka kahds kublejis lampu uslizjis us wehrbakka un ferru issfumjoht lampa eekrittuse fahchaweta labbibâ, no kam ugguns raddusees ka ar wilni; fainneeks gan pats uskrittis uggunei wirsû gribbedams to apdsehst; bet sawu kreklu ween til fadedsinajis; ugguns fiktâ rija ar warru aisgrahbuse ihfâ laikâ wissu ehtu. Gan arri wissi zitti kubleji raudsijuschy ugguni apdsehst, bet nau wis spehjuschi, tiklai zits fadedsinajis kahju, zits rohlu, zits atkal drufku gihmi un mattus fawillinajis. Lassitaji mihte, paturreet tahdus notikumus un mahzaites, jo tamdeht awises to stahsta! Chr. S.—Idt.

No Zohdes. Lassitaji nenems par launu, kad sche weenu padohmu gribbu preefchâ zelt, kas buhtu wisseem linnu fehjejeem gan tohti eewehrojams. Kad gribb weffeligas linnu fehklas preefch fehchanas dabuht, tad nebhâ wis to ta darriht, ka tas daudsfahrt noteek, kad no lauka jeb no sahrda nemm linnu fehklas tuhda kult un tahs tad paturr nahkofchoi fehchanai; to til ittin fausâ gaddâ warr usdrohfschinatees darriht. Bet tas labbakais irr, kad ta darra: Nemm fehklas no lauka waj no sahrda, pahrewedd mahjâ, iskurrini rijas krahfni widdeja karstumâ un kad duhmi isgahjuschi, tad eeserr fehklas, lai labbi iskalst, tahdas tad glabba us nahkofschu fehchanu un redsefi pats starpibu, ja ne-effi lihds schim ta darrijis.

M. Stahl.

Rihgâ 20. Sept. us Zalgawas schoffejas isprohwefchi jauno damfa maschini, kas proht arri bes schkeenehm, pa zeetu zeklu skreet un zeklinekus no weena pilfehsta us ohtru waddiht. Bij fanahkluschi zeen. generalgubernatora k., 3 generali, dauds inscheneeru wirsneeki un zitti. Zuhdâ maschini 2 leclajeem gabbaleem preefchâ no 30 birkawu smagguma, un laida til pus spehku waktâ, un maschine gahja pa schoffeju ar wissu sawu wesumu, nelikkahs ne prohtus waj zefsch gahja kalnâ waj leija; ar puhspehku gahja juhdsi pa stundu, bet ar pilnu spehku eet lihds 16 werstes; nemm preefch 2 stundahm patti ohglu barribu lihds un warr wilkt 3 rattus katrus no 40 birk. Sleede, ko eespeedusi ne-effoht nezil dsikka; ar zekla pagreefchanu eimoht it weegli, tapat arri weenreis us weetas apturrejusees, kad pretti nahkofchi sirgi fahkluschi par scho amata brahli brihnitees. Scho maschini gribb preefch ta zekla gabbala no Zalgawas us Schaukeem likt amatâ. Kai tad nu kalpo arri schi pee mums wehl swescha leeta zilweku labklahfchanai un kad prahtigi apeeses, tad arri nelahda nelaine newarrehs notikt.

Kursen. gubernatora k. no ahrsemmehm pahrnahzis irr 11. Septbr. sawu waldbas amatu atkal usnehmis.

Pehterburga. Ministera kungs, ka agrabl sinnojahm, bij pawehli isdewis un wisseem gubernatoreem sinnamu darrijis, ka Septembara mehnesi 2 aprinkôs taps biletneeku saldati lohpa fawaukti us 2 nedelahm. Kurra gubernâ sche 2 aprinki buhs, tas nebij teikts, jo gribbeja lai wissi mahzahs fataisitees un ka warr ihsto fapulzefchanahs weiklibu nowehroht. Taggad nu jau ta leeta irr notiklusi. Ta fanahfchanas pawehle kitta us 1 aprinki Karlowas gubernâ un ohtru Rjewas gubernâ. Biletneekem bij jafalaffahs 20. Septbr. un tahs nospreestahs 2 nedelas jastahj munsturôs. Bar pahrmekletaju nosuhtihis generalis Albedinski, kas agraki bij generalgubernators Rihgâ. Ta tad nu warram wisseem zitteem biletneekem to sinau doht, ka ta isdohta pawehle jau irr isdarrita un teem wairs nau it nelahdas dohmas gar to jaturr.

— Dauds augstmanni Pehterburgâ effoht us to famettuschees lohpa, raudsiht, waj newarr isgahdaht, ka wissi tee, kas eet augstakâs ballês un weefbas wakkardês, par katru tahdu preeka wakkaru lai nomakfa ihpafchu nodohfchanu, ko tad warretu falaffiht un ar to dascham nabagu kauschu truhlumam, waj malku seemai nopehrkoht, waj maifi pasneedsiht, waj zittadi lihdsiht. Buhtu gan it labba leeta. Jo tur, kur dasch rublihts rippo, preezigaie nezil to nemannitu, kad masa teesina buhtu ja-atleek preefch nabadsineem un scheem rastohs leela palihdsiba.

„Kr. pas. awise“ sinno, ka us minister k. pawehli wissas dsellzeka staziones buhschoht atrohdamas fuhdsibas grahamatas, kur brauzeji, ja tee gribbetu par ko fuhdsitees, warr sawu fuhdsibu eerakliht, kas tad tuhda nahks tahlakâ isspreefchanâ; speedums taps fuhdsietajam sinams darrihts. Tapat lai nelaines nenoteek, buhs katru gaddu leelu ismekleschanu noturreht par wisseem waggoneem, it ihpafchi rattu assehm, ja asse kur ceplaisajusi, jeb ja sawâ muhschâ jau 300 tuhst. werstu tezejusi, tad jaleek pee mallas.

— Pehterburgas naudas smehde taps, ka Golos awise raksta, 1872. gaddâ kalti: dukati par 20 miljoneem rublu; un sudraba naudas: rublu gabbalu 700 tuhst., fihklas naudas par 6 miljoneem. Sudraba preefch tam buhschoht wajadsihgs lihds 330 birkawu. Barra nauda tiks par 1³/₄ miljonu rublu Kattrihburgas smehde kalta.

— Pehterburgâ schihdu flaits preefch 2 gaddeem bij 2612, bet taggad jau effoht dauds leclahks; wiswairahl mehdsiht tais pilfehsta dakâs apmestees, kur jau ta zilweku beesums, schauj tik pulkâ.

— Weena jauna kommissione effoht eezelta, kas gar to lectu gruntigi darbofes, ka nodohfchanas walsti lahrtigi eerikteht. Bar presidenti tai effoht Walujews. Schi kommissione nemfchoht arri wissu to materiali palihgâ, kas ka padohmi no dauds gubernahm eesuhititi.

No tahs deenas, kur Peisars Saratowâ bij (31. August) nostahsta, ka schinni gohda deenâ-likluschi pil-

fehla sweituwēs sweijoh̄t un 3 leelakahm siwihm iswiltu-
fchi sudraba gredsenus zaur schannahm un laidufchi at-
pakkat uhdēni. To paschu deen Keisars arri apdahwina-
jis weenu jaunekli Zschin, kas pats no fewis lohti skun-
stigus darbus usrahdijs, weenu pulstēni, kas irr wessels
kalenders, rahda gaddus, mehneschus, deenas, stundas,
minutes, faules lehtschanu un no-eeschānu u. t. j. pr.

Par muhsu Runga un Keisara zellu lassam schih̄s
tablakas sinas: Kumenowā, 90 werstes no Astrakanes,
Keisars atbrauza 3. Septbr. un tillka apfweizinahts no
Kalmukku wiesneekem, schee winnam pasneedsa fahli un
maisi un sawu kalmukku tehju un pehz tam zehla augsta-
jam weesim daschus gabbalus no sawas dsihwes preeschā,
spehleja un danzoja, zihlstejahs un lehra meschā audsina-
tus sirus. Baklārā prohjam brauzoh̄t Keisarim kal-
mukki dahwinaja fillu samtā kasehofu no melnahm jehru
ahdinahm. Nu gahja us Astrakani, fur jau no deeninas
aufchanas wiffi Wolga uppes krasti bij ar laudihm tā ap-
feh̄ti. Tillih̄ds pamannija Keisara damfluggi nahkam, tē
sahla ar wiffem pulsteneem swannih̄t. Keisars un krohna
mantineeks islahpufchi dewahs gresni puschlotā pilsehtā
un basnizā Deewu peelhugufchi brauza us gubernatora
pilli. Tur nu Keisars schehliqi peenehma wiffus tohs
wiesneekus no daschadahm pusfem un tautahm. Pil-
sehts ko ween bij speh̄jis, bij isdarrijis preesch gohda us-
neimchanas. To wiffu islukhojis Keisars no teatera de-
wahs atpakkat us damfluggi, fur nakti pawaddija. Ostrā
deenā isbrauza wehl un apluhkoja daschus zeemus un sa-
brikus un brohfasti eenehmis dewahs tablakā zellā. S.

No Helsinforjes kahds draugs mums raksta par
5. September, fur Latweescheem tillkufi ihpafcha basnizina
eerahdita, schih̄s sinas: „Schodeen peehsihwojahm to
fwehtu preeku, ka warrejahm ee-eet sawā jaunā basnizā,
kas jaukā kasarmē eerikteta. Kad bijahm nodsecdajufchi
to dseefmu „Nahz augstais Deews, af nahz“ tad muhsu
zeen. Sielius mahzitajs nahza us altara un eefahla ar
teem wahrdeem „Schodeen schim nammam schehlastiba no-
tillkufi“ peelih̄dsinaja draudsi Zakeum, kas arri nehij
tahdu schehlastibu gaidijis, kahdu zaur Jesus apmekle-
schānu dabuja; tā arri fchi draudsite atsihstotees nezeeniga
tahs schehlastibas, jo sawu wahju luhqschānu dehl pasau-
dejufi to agralo weetinu, kas draudsei bijufi gan tuwaka
un patti leelaka ne kā fchi. Bet tomehr ta effoh̄t leela
Deewa schehlastiba, ka Winsch nu atkal tē Latweescheem
sawu ihpafchu basnizina usgahdajis. Kas nau fweeschumā
bijis, tas nepasih̄t to leelu preeku, kad starp fweeschahm
wallohdam mihtā fwehtdeenā dsird Latweetis arri sawā
wallohda Deewa wahrdus. Jauki eepreezinati dsecdajahm
no ds.: „Kā flais̄ts irr jaunais Deewa nams“ to ohtru
ferschu. Tad nahza eefwehtschāna un pehz tam eerasta
deewakalposchāna. Lekziōns bij 84. Dahw. ds. Pehz no-
dsecdatas dseefmas mahzitajs kahpa kanzeli un turreja
speh̄zigu spreddiki par Gwes. 2, muhs jauki meelodams.

Pehz tam dsecdaja atkal draudse un beidsoh̄t apfwehtiti
beidsahm ar „Lai Deewu wiffi lih̄ds!“

Mums Latweescheem jau no 1856. g. te irr ihpafch
mahzitajs, kas Latweeschu un Jggānu luttereem deewa-
kalposchānu turra, agrah̄t nahza Kronstattes mahzitajs.
Muhsu zeen. mahzitajs irr dsimmis Pinnis, bet irr latw.
wallođu pee nel. bislāpa Waltera Widsemme eemahzisees.
Lai nu Deews usturr un fwehti muhsu masu draudsi un
winnas gannu, ka warram turretees pee ta sch̄khih̄sta
ewangeliuma, kas mums dohd muhschigu dsihwofschānu!
J. Dreimann.

No Leisheem. Labbu semmes gabbalu no Kurfem-
mes rohbeschahm pee leelzella, kas no Lelsheem us Raunu
eet, atrohnahs esers, ko par Wohrnes eseru sauz, kas
8 werstes garfch un 5 werstes plats, un lohti bagah̄ts ar
siwihm, tā ka daschu gaddu tur par 1500 rubleem siwis
iswewi, daschas pee 200 mahzinahm smagga. — Ne-
sen, pee gaisa kluffuma kad ne wehjinfch nepuhta, fah̄jis
esers tā wilnoht un uhdens tā spahrditees un sehweu
smakla zeltees no esera, ka nesinnajufchi kas eseram no-
tizis, kas ne. Nebijis ilgi, tad — dauds siwis redse-
jufchi wirs uhdens peldam, kas wiffas pagallam. Lai
slimmibas ne-iszeltahs, bijufchi laudis stelleti wiffas no-
sprahgufchahs siwis iswah̄t no esera un aprakt semmē.
Uhdens ar katru deenu paleekoht masah̄ts esarā, ka ja-
dohma, ka esers ar laiku pawiffam issuddischoht. — Lai-
kam gan kahda ahdere esera dibbenā atwehrusees, kas us
sehweka un gipfes pamattu trahpijufi, un kas to sehweles
smakku padarra un siwis nogallina. Dsireh̄s tablah̄t —
par scho leetu! E. F. S.

No ahrsemmehm.

Berline. Walstrah̄te irr us 16. Oktoberi lohpa
faukta. — Frantschu finansministeris pats bij turp no-
brauzis, lai warretu ihfaki nolih̄schānas isbeigt par tahm
naudahm, kas atkal Pruhscheem maksajamas. Bismarck
bij peenehmis parahdu grahmatas naudas weetā, tik to
negribb apfoblitees, ka turrehs schoh̄s papihrus kastēs
eeflehgtus, bet grihb, ja patih̄t laisi kā naudn laudis;
bankeeri kas schoh̄s papihrus apgalwojufchi drebb no tam,
jo teem pascheem arri labba teesa wehl ne-isleetata parahda
papihru kullē no Franzijas agrakahm usleeneschānahm.
Kad nu Pruh̄sis nah̄t ar saweem 600 miljon. papihru,
lai tohs ismalja, tad bankeeri wiffi naggōs un Bismarck
wiffas naudas lungā. Redseh̄s gan, kā islih̄ks.

Wahzjemme taggad kā aiskurta ais kattolu strih̄dehm
sawā paschā starpā. Maldneeki un nemaldneeki stahw
weens pret ohtru tik pat firdigi kā pehrn ap scho laiku
Wahzu armijas pret saweem eenaldneekem. Minkenes
leela kattofu sapulze bij gan speh̄zigs balfs, kurrū dsir-
doh̄t pahwesta partijai, ihpafchi Jesuitem gan bij jafa-
trizz. Jo zeltees wiffupirms kattolu draudses, kas pa-
wiffam no pahwesta atschelloh̄s.

— Wahzsemme beidsamaja laika, tur nu reds weenu leelu Wahzu walsti, daschi no atliffuscheem masajeem waldineezineem us to dohmajoht, ka arri winneem drihs buhs jafaleijahs kohpa ar to weenu leelo walsti. Taggad lahda awise fakkahs dsirdejusi, ka weens no tahdeem masjeem firsteem pamastim few labbu teefu muischu eegahdajees un nu peedahwajis wiffu atliffuscho semmiti Pruhfchu jeb Wahzsemmes waldibai. Bismarks effoht atbildejis, ka Pruhfchi nemas ne-effoht til kahri us kauldeem ween, tur nemas neredj galkas kahrt.

Bismarka lungs pastarpam atpuhsdamees nobrauzis us sawu jauni schlinkoto muischu Lauenburga, effoht til breefmigi leeli meichi, bet tad ta jalkeschana un Bismarks mihl labpraht us meddischanu eet.

Bairu waldiba, kurrarri arri dalka peekriht no Frantschu karra malkas, schinnis deenas bij 18 rattus us Unhalti fuhtijusi, kas tur fanehma sawos wesumos lihds 500 birkawu selta un fudraba.

Frankfurtē schihdi jett beedribu, kas gribb par to gahdaht, ka Juhdu tauta pamastim warr wiffa lassitees prohjam us Kananes semmi. Turreht jau neweens ne-ees.

Ar Englantes kehninenees wesselibu eimoht lohti wahji; daschas awises jau ilgaku laiku par to schlenne, ka kehninene dsihwojoht kluffu un nemas nerahdoht gohdibu, ka waldneezei klahjabs; bet ko tad flimneezei pehz tahdahm leetahm lai kahro?!

— Englantes gadda aprehlinumi israhda, ka 1870. gadda pee Englantes kraasteem us uhdens pawiffam notiffuschas 1052 kuggu nelaimes, dauds masahl ka wiffos schinnis beidsamajos 7 gaddos. Zilweku dsihwibas irr 774 pohsta gahjuschas.

Londonē nesen teefas preekscha bij leels grehzineeks, jaunellis no 21 gaddem, kas bij apfuhdschts, ka 36 weetās tihschi ugguni peelaids un ka ismekleschana israhdiya til tapehz, ka katru reisi ugguni peeltizis bij tuhdaflfrehjis pee ugguns beedribahm lai warretu ka pirmais ugguns grehka sianotajs tohs pahri grafchus par peenestu sinu dabuht.

Parise stary noteefajameem dumpineekeem arri taggad nahkufchi preekscha 16 puifeni, tas wezzakais 16 gaddu wezs, tee jaunakee no 11 g. Un schahdus behrnus tee besdeewigi usaugufchee bij kahrt nehmuhschi pee saweem warras darbeem. Teefa nospreeda 10 no teem zeetumu lihds 20tam gaddam. — Franzija nu irr ar Pruhfscheem issihkufi par teem nahkufcheem 500 miljoneem, kas drihs malkajami, Pruhfchi nems pretti tohs naudas papihrus, un leeta tiks galla. Ta nu buhs ta zettorta reise, tur pa 500 miljoni ismalka. Wahzsemmes weetneeks Parise, graf Arnin ar spehzigeem wahredeem Frantschu ministereem noteizis, ka ja wehl us preekschu Wahzu saldati un arri zitti Wahzsemmes laudis Franzija taps aistiffi, ka tad lai sinn, kas no Wahzsemmes buhs gaidams. Paliffuschi tad nu us reisi wiffi drohschee prettineeki kluffu, bet zil ilgi?! Pa

wiffieem teem apgabaleem, tur wehl Wahzeefchi stahm, Frantscheem irr slintes atnemtās, lai newarr neekotees.

Zitreiseja Parises dumpa wirfneeziba (kommunia) irr semmei fflahdi darrijusi no 866 miljoneem; paschi preeksch few isdewufchi 56 milj., preeksch karroschanas 260 m., andeles fflahde 200 m., nammi nopohsiti par 226 milj. u. t. j. pr. Kai nu rauga to atkal fapelnih.

No Parises dumpineekeem daschi effoht no zeetumeem isbehgufchi, til jau arri netiffa deewsgan zeeti fargati.

Napoleons lizzis grahmatu druffakt, ko Wahzsemme zeetuma sehdedams bij farakstijis. Grahmatā tohp wiffa Frantschu armija zauri nemta un padohmi dohti, ka buhtu armija ja-erikte, lai effoht spehziga pahr wiffahm. Rahdahs wehl ka patš waldineeks.

Ar Napoleona mantibu isskattotees deewsgan wahji; laudis, kas fakkahs fklaidri wiina sulles pasihstohht sinu, ka Napoleona gadda eenahkschana no wiina muischahm un naudahm schim brihscham ne-effoht leelaka ka 125 tuhft. franku. Kad nu keisarenei, kas us muischahm nobraufusi, idohthos tahs labbaki us renti isdoht, tad warbuht eenahkschanas zelschotees us 400 tuhft. fr. Bet kas tas irr preeksch keisara namma? Waj no tam warr dohmaht schur un tur Franzija kahdu ustizzigu draugu few pirktees? Ta sakumu pils, kurrā Napoleons Englantē lihds schim dsihwoja malkajoht ihres 30 tuhft. fr.; bet winnas ih-paschneeks warroht 3 reis til dauds par winnu dabuht, tapehz tad dsird, ka Napoleons, kas nespehz leelaku ihri malkaht un tomehr negribb no jitta schehlastibas dsihwoht, klauschinohht pehz lehtaka dsihwohka, arri nosklappejoht weenu un ohtru fullaini, ta ka wiffa saime til istaisoht taggad 25 zilwekus. — Franzija tomehr leels pulks tahdu, kas wehl arweenu us Napoleona atpalknahkschannu zerre; ihpafchi daschi generali to arweenu wehl usmelle un ta warr gan fazzihht, ka armija Napoleonam wehl labba teefa draugu. Kas sinn reis?! Nesen wehl generalis Dueh, us maltiti luhgts pee Tjera kunga, atbildejis ihseem wahredeem, „man jabrauz pee atstahka keisara.“ Kad ta drihst semmes waldineekam atbildeht, kas tur drihs newarr tahlahl rastees?

No Berlijas til dsirdam behdigas sinas. Bads, flimmibas un nekahrtiga waldischana irr wiffu pohsta grubdusi, daschos pilfchtos til trescha dalka zilweku atliffusi. Weetahm kauschi arri buntojahs. Waldiba luhgschanas neleekahs ne dsirdoht. Kad nu kehninisch (schaks) pehz sawas leelabs jalks isbraufschanas atpalkat nahja, bij tuhltoschi fewu salaffijuschahs un galwas ar smiltihm un pelneem apbehruschas nahja kauht un luhgtees no schaka schehlastibas, bet tahs tappa ar atmineem aisdennatas. Schaks nu gan pawehleja maifi isdallihht un lehti pahrdohht, bet magasinas bij tuffchas. Saffaitees liffa gubernatoru kehds kalt, peefet ehse lam pee astes un ta puspliffu pa tirgus plafscheem wasaht. Wirsmailseszeppesjam liffa wehderu pahrschfelt, zittus bekkerus krahfnis

eetaischt, polizejas fungeem deggunu un aufis nogreest. Tã tad nu fuhdftbas gan apluffa, bet tabs truhkuma behdas tabs paschas. Kas tur wehl isnahls?!

Amerikas Finanzministers Boutwells, kas jau daschu reis pahrskattijees, irr preeksch sawa naudas fantora lohti leelu naudas flappi lizzis taischt. Meisteri to pataisfjufchi, bet pa nelaimi effoht til leels, ka nau istabã ruhmes; lai nu nebuhtu flappis jamett pee mallas, buhschoht weenu feenu isnemt. Til jau zerre us neganti leelu naudas krahjumu, lai Deews dohd, kad taisnigi to krahj!

— Amerikas brihwallsi lihds schim dsihwoja no waldibas ne-aistitts Mormonu pulzinsch, kas sawã garra tumfiba to eeskatta par sawu fwehtalo tizzibas gabbalu, ka katram wihrischlim irr labba teefa feenu, ar lo tas dsihwo. Wixnu wirsneekam Jungam irr 16 feenu. Taggad nu waldiba negribb wairs schahdu apgrechzigu dsihwi atkaut un stipri aistleeds schahdu lohpu dsihwofchanu. Jungu paschu irr jau celiklufchi zeetumã.

— Amerikas staltais Tschilago pilsechts lihds pufferi nupat zaur ugguni nopohstihits, tã ka kahdi 50 tuhft. zilweki paliklufchi bes pajumta.

Allu warroht no schahfchanas un jaukschanas isfaraght, kad tabs puddeles, tiklihds pilditas un nokorkatas, tohp us 5 minutehm karstã uhdeni listas, tã ka allus lai tohp lihds 42 gradh. fitt. R. fahldihts. Zaur to tabs meelu sehlinas isnihft un nau wairs nekahda ruhgschana jabihstahs.

S.

Wahzu leela dseedataja, Pauline Lukka dabujusi sinnabt, ka Wahzu Keisars Wittums, kas scho waffar Gasteines pilsehtina wesselojabs, labpraht mihslejoht rudsu pulkes; tadeht tabs jaukafas gahja preeksch Keisara laufos sapluhft. — Wehl nebija dseedataju meistereenei deewegon. Isdabbuja arri no Keisara leelpawahra sinnabt, ka Keisara mihsalais ehdeens effoht pellekee sirni ar wehrschã galku. Lukka nu arri Keisaram tahdu mihtu rikti, patte sagahdajusi, aistleleja us villi; bet — rau! ka isdewabs! Tabs pateifschanas weeta, ko no Keisara par to brangu maltiti gaidija, dabuja tahdu sinnu: Keisars teizis, ta irr laima preeksch Lukas madamas, ka ta par dseedataju palikluffi, jo par spihsmanni ta gan nekur negeldetu; jo sirni bijufchi par zeetu un galka atkal par faufu. — Teba nu! Tã daschdeen eet! — Kas nau tawa dalka, lai stahw zittam walka! —

E. F. S.

Kahds wahrds par Sohdu (Sessawas) dseedatafchanas fwehtkeem.

29. August sch. g. pulksten 1. pehz pusdeenas isbrauzu no Sessawas par Annes wahrteem un usfauzu suhrmannim: laid taisni par schoffeju lihds Gleijsai un no turrenes us Sohdu fsholas nammu! Zjõs biju klabt. Ssholas namma preekschã wissupirms eeraudfiju flaitas, ar

jaulahm pulkehm, lampahm un transparenti puschlotus gohda wahrtus. Weefu istabã atraddu leelu pulku weefu, arri dauds pashtstamus. Pulksten 5. uskapha zeen. Sohdu dr. mahzitajs us fsholas kanzeli un ar ihseem bet dedfgeem wahrdeem weefus no tuwu un tahlu apfweizinaja, beidscht peeminnedams ka it ihpaschi ka m no firds japateiz kas Sshodneekem atkal tahdu preeka deenu lizzis peedfihwoht, prohti: Deewam. Tubdal arri atskanneja jauka motette, kas wissu klausitaju firdis no semmes us debbes lectahm pazillaja. Behz pabeigtas dseefmas nahja schahs draudses fsholotajs un fwehtku rikhotajs Belmann l. us kanzeli un papreekschu weefus firsnigi apfweizinajis, teem isteiza lohda kahrtiba pee scho fwehtku fwinneschanas buhs cewehrojama, ar teem wahrdeem beigdams: „Kad nu Deewam effam pateiklufchi, tad lai arri muhsu wisschehligam semmes tehwan muhsu augstam Kungam un Keisaram, kas mums tahdus preekus neleeds, arri pateizam.“ Tubdal atskanneja ta dseefma: Deews fargi Keisaru. — Behz tam wehl zittas dseefmas gan fabraufschweem weefem ka arri wissai Latw. tautai par gohdu nodseedaja.

Nu laiks bija atnahjis us teateri eet. Bedribas karrogõ papreekschu, ais ta, wairahl lohjekli no Rihgas Latw. bedribas preekschneezibas, tad dseedataji ar sawu waddoni un ais teem wissai zitti weefi — gahja no fsholas namma us Leel-Gleijsas teateri. Gleijsas zeen. leelskungs grafõ Medem bija sawu skatturwi, kas gan nau leela, it laipnigi preeksch Latw. teatera israhdfchanu atwehlejis un zaur to peerahda ka tam preeks kad pee Latw. tautas apgaismofchanas strahda. Diwi luggas tappa spehletas: „Dhõs un Kohdõs.“ un „Trihs tehwi weena reisa“ johku spehles ar dseedaschanu, farakstias no Th. Belmann l. Pirmã luggã dabuja dauds pasmeetes, it ihpaschi tanni no Belmann l. taisita dseedaschanas duette. Kohdõs no luggas bija: Kã diwi zilweki weens ohtru nepasfhdamees un neredsejufchees weenu un to paschu ist. bu bij ihrejufchi, abbi eelsch weena seewischka bij eemihlejufchees, bet to negribbeja prezzeht un beidscht par brahleem atfinnahs, laut nemas brahli nebija. Spehletaji schinni luggã lohti labbi spehleja, til man isliffahs, ka lugga patte par dauds gari bij israkstita. Ohtra lugga tappa til labbi spehleta, ka to no eefahzeem, kas pirmo reisi spehleja, labbaki newarreja pagehrecht un teescham mahziti spehletaji to nebuhtu warrejufchi labbaki uswest. Kohdõs schinni luggã bija: Kã diwi tehwi sawã starpã bija norunnajufchi sawus behrnus saprezzeht. Lai wixnu behrni netaptu isluttinati, panehma pirmais sawu nahfufchu snohtu un ohtris atkal sawu nahfufchu weddehlu preeksch audfinafchanas. Behz 16 gaddeem pahrnahl dehs Anfsi pee tehwa Pippara, leels palaidneeks palizzis, mahjãs. Diwi Pippara kaimini bij norunnajufchi tã eerikteht ka pats tehws sawu dehlu isfweesch no namma ahra — un tadeht weens pehz ohtra Anfim, kas sawu tehwi wehl nebija redsejis, peedahwajabs. Kad nu ihstais tehws nahja,

tad dehl's to negribbeja par tehnu atfih't, bet to par wezgu deffu nofauza, par ko Pippars fawu dehlu par durwihm fweeda ahrà — un fawu nahlofchu weddeflu fawam bohls sellim, kas jau ilg'i eefch tabs bija cemiblejees — atwehleja. It ihpafchi japeeminn, ka wezgois Pippars ar fawu flaidru Latw. wallodu un kreetnu fpehleschanu muhs lohti eepreezinaja, par ko winuam no firds pateizamees. Winna dehl's Anfs ar fawu dumju ifskattu un runnafchanu muhs tà smihdinaja ka gandrihs gallu dabujahm. Anfs fawas darifchanas kà ihfti mahzihts teateru fpehletajs iswedda. Wezza Truchte ar fawu flannu, johneem nifnu runnafchanu it patifkami fpehleja un beidsiht mihliga Sufite, kas no mihleflibas ewangeliumu un lezjionu bij aismirfufe, arr nau aismirfama. Kad nu til dauds weefi bij fanahkufchi, ka wiffceem teateri nebij ruhmes, tad wehl obtru reis tifka fpehlehts. Pehz nobeigtas teatera israhdischanas weefi atkal dewahs us floblas nammu un tur tappa pameeloti. Tad wehl tappa dauds dseefmas dseedatas un runnas turretas. Runnas turreja: Zeen. Dihrik f. is Mihgas, P. Allunan f. is Zelgawas, Sr. Wirzawas rentneek's Weinberg f. un Sr. Wirzawas Mahdichu floblotajs J. Weinberg f. Pehz nobeigtas dseedafchanas un runnahm jauneem laudihm atwehleja pa gohdam ar danzofchanu palufetees un bija teefcham preeks redseht zil fahrtigi, rahmi un gohbigi wifs tas laika gabbalinfch tappa pawaddihts. Blaustifchanahs, tehrsefchana un nekahrtiga dshwofchana nebij redfama nei mannama un todehl no firds buhtu wehlejams, ka wiffas draudfes tahdas jaukas fa-efchanas un dseedafchanas zeltahs. Ja dasch tahdahm leetahm gribbetu prettotees, tad teem atbildu: Kad floblas nams irr audfinafchanas nams preeksch behrneem, kadeht tad arri tee pee-augufchee, kas pafchi behrni buhdami us teem pafcheem floblas benkeem sehdejuschi — newarr tai pafchà weetà wehl zittas mahzibas fmeltees flah't, kà: Gohbigu ifturrefchanohs pret fweefcheem, draudfigu fatifschanohs ar kaimineem, — prahtigu farunnafchanohs ar mahziteem un augftakas fahrtas wihreem, — jankus dseedafchanas un zittus newainigus preekus un fmalftaku apeeschanu ar feewifchleem u. t. j. pr. Krohgàs fchinnis laifd's fmalftaki mahziti laudis wairs nemihl fapulzetees. Nekartofim pretti gohda preekeem, bet kohp-fim tohs, tad wezza nefklaidriba patti no few muhf'u widdà ifsuddihs.

Beidsiht wehl gribbu peeminneht, ka Gohdneekleem par gohdu un preeku winnu Bekmann f. ar wiffu fpehku us tam ftrahdajoh't, ka 19. Oktober warretu Gohdu bas-nizà garrigu dseedafchanas konzerti noturreht. Lai Deews dohd labbu isweifschanohs, jo tas irr peeftahjiqi, neween pafaulei, bet arri augftam Deewam kaspoh't. Lai Deews palihds wiffahm tahm beedribahm un winnu waddoneem, kas pee fcha jauka darba palihdfigu rohlu fneegs!

P. A.

Koralli.

Tas pat's rakftitajs, kas laidis „pehdigu finnu“ Latw. Uw. fch. g. 15. numm. — preeksch kahdahm nedefahm mannim preeku darrija zaur afmini, ko 14 mahzinas fmaggu pee juhrmallas atraddis, man fuh'tija, pat's nefinnadams ko no tahda buhs dohmaht. Kad nu manna ifteifschana par to arri zitteem awifchu laffitajeem warretu buht peenemmiga, dohmu fche, ko mihlam Printfcham efmu rakftijis grahmata.

„Zums pateizu par to afminainotu gabbalu ko mannim efaat fuh'tijufchi mannam dabbas — brihnumu krahjumam par labbu grefnumu. Gan kahdu reift jau bija eefch mannahm rohlahm tahds afmins, tif ween mafahks, ko fuh'tiju us Tehrpattu, un no furrenes nedabuju atpafkat. — Gribbetut nu gan finnaht, kur fchi juhfu dahwana dshimufi un augufi. Jafalka tad: dshimene tai labbi tahlu, pee Amerikas widdus leelahm fallahm juhra zehlees un audf's tas gabbals, un bijis par mahjokli un par fauleem it mafeem, mihfsteem, gluddenceem dshwneeziueem, ko fauz par korallu-taifitajeem, kas faweenoti kohpà dshwodami brihnum leelà pulkà pafchi kalfus ifswihfdami no tahdeem kalfkeem fataifa few zeetas mahjas eefch kurrahm warretu drohfchi palikt un pee kurrahm drohfchi warretu peefertees, arri pretti turretees juh'ras wilneem labbi ilg'i.

No dshkuma, tur peekehrufchees pee flinteem winni dohdahs ar fawu mahjokli buhwedami arween jo wairahf gan plattumà gan us augfchu, tà kà kohks ar fawahm faknehm eekerees aug us augfchu, un arri farrus iflailfch. Par koralleem nofauz tahdus buhwumus, un fchahdus ufeet daschadus no daschadeem mafeem meiftereem zeltus, un weetahm til dauds ka, pa juh'ras wirfù zehlfufchees ar laiku warr palikt, un paleek, un irr palikufchi par juh'ras fallahm, — pee kurrahm pa maggam fchahdi tahdi grufchi, fanafchi, muddi, kohku gabbali, no juh'ras usgahfti, arri kahdas nekahdas fehklas, — un tà, pehz ilga laika, kad juh'ra tahs wairs ne pahryluhd, augi tur warr augt, putni tur peeftreet, gleemeschi un ir zitti dshwneeki tur wirfù ufmeft. Gabbali no koralleem, zaur juh'ras wilneem norauti, atkal arri tohp usgahfti un no faweeem buhwmeiftereem atfah'ti gull pee mallas waj wirfù kà kauli, kas alleek no zittu dshw raddijumu meefahm. Tahdu gabbalu nu weetahm ufeet til dauds, ka tohs nemm un dedfina par kalfkeem. Lihds ar zitteem mehflaem arri fuggineeki tohs nemm fawus fuggus ar teem par ballaftu peelahdeht, ko atkal, zittur nobraufufchi ka tuffchi, kad prezzes par lah-dinu gribb usnemt, — ohfta gallà par kà nederrigu ifsweesch ahrà pee mallas.

Tà nu, kà ballafta gabbals, ko ne par ko wairs ne reh'kina, kahdà deenà pee Wentespils ohfta ismefts lihds ar zitteem arri tas gabbals, ko tàpat ka Deewa raddijumu taggad labbà zeenà turru. Sinnu ka irr zitti fennahf turpat pee Wentespils, tà juh's, tahdus gabbalus atraddufchi.

Balts fchis gabbals, un baltu tahdu jo wairahf atrohn; bet daschâ jubrâ gaddahs arri melni koralli un farkani, kas issfattahs ka kohzini bei lappahm, un melle schahdus ruhpiגי jubras dibbeni jeb dsillumâ ihpafchi sweij-neeki. — jo flihpetaגי no teem flihpê korallu-krelles, ko dahrgi aismakfa.

Tahdi koralli, dauds zeetaki ne ka tee zitti, aug tannî jubrâ, kas widdû starp Giropu un Afriku. Sinnams ka tahdas krelles dauds dahrgatas ne tahs, ar ko nabagu tauschu meitinas famus kallus gresno, no paunu-schihdeem nopirfuschas.

Bezjeem tumfcheem laiteem mafus farkanus korallu gabbalinus turreja pat apteckes un pahrdewa par sah-lehm, jebfchu tur tihri nefas nan eefschâ kâ farkani fakki ween. Skattaites bildê schahdu korallu, ja jums pee rohkas ta grahmata kas farakfita par Deewa brihuumeem pafaulê. — Skaita taggad pawiffam libds puf-trescha tuhftofch korallu sortes. H. K—II.

Jau ruddens klah!

Meld. Ar Deewa mihka mahjina.

1. Jau ruddens klah! nu haudama
Irr Deewa leela fwehtiba,
Ko Wiasch mums dewis tehwischi,
Ko ne-effam mehê pelnijufchi;
2. Par tahdu mihku tehwa prah,
Mums klahjabs wixnu gohdinaht;
Un tuhgt: lai wiasch muhs schelotu,
Un to ko dewis fwehtitu.
3. Jau ruddens klah! skatt nabagu
Preefch tawahm durwihm stahwofchu;
Wiasch fuhthits nahf no Augstakâ,
Kas temi pahrbaud tizzibâ;
4. Lai mihlesibu parahdam,
Tam brahlim wiffu masakam;
To firdi, kas irr dewiga,
Das kungs it labprah eerauga.
5. Jau ruddens klah! reds sahle wihf,
No kohkeem lappas eefahf krist,
Wifs dabbas jaukums pahrwehfschahs,
Wf kluffu gullu fataisahs.
6. Ir tew buhs gallu apdohmah,
Un nesuhdamas mantas krah.
Kad leela ruddens deena buhs,
Tad augtus plausim bagatus.

Chr. Ansolin.

Ne-esmu wehl pastahstijis.

ka mezzo Zahnu waklarâ dabuju negantu resgalli no sehna redseht. Pa leeljekku cedams no L. us G. krogga puffi kahdâs mahjâs, ne tahf no zekka dsirdu tahdu lehrumu! kâ kad 9 schihdi un 7 fchigani firgus mainitu; gribbedams sinnaht kas tur irr, peelihdu pee sehtmakfa noskattitees. — Tawus ehrmus, ko tur redseju — weens jauns wihrischlis atsteepes juhds firgu, bet diwi feewischi netauj; tâ laiku zihnijabs, kamehr feewischas juhdsēju uswarreja. — Bet ko mans senkus darra?! eelezz kambari pakerr flinti no wadscha, noschschahs us krehfla, noleek spizgalli pee fruhthim un fahf gar resgalli ar kahjahm pingereht, lai flintes gailis to ar famu meldiau us muhschibu aisdseedatu, mahtei un mahfai par atreebschanu, kâ nelaisch us zirzenu balli, kur tatschu dabutu mazzinu ispurinaht un atkal pahri bruhfes faderreht. — Mahju laudis par tahdu ehromofchanohs pahrbijabs, kamehr weens no mahjas-kalpeem peelezza un musikantam eerozgi atnebma. Sehns dohma ka ar tufschahm rohkahm Zahnu waklaru ne warr fwinneht, pagrabhj no krahfns skallu plehschamo tutteni, dawai zaur lohgu, par sehtu, rudsôs eefschâ, par nelaimi trahpija lehzeenu tai weetâ, kur es stahweju, no kam dabuju tahdu grubdeenu kâ garfchlaufu rudsôs eentanarajohs; uszehlees nosptahwohs par tahdeem kumediaceem un gahju famu zekku. Zerru ka lehzeis nebuhs wis rudsôs til ilgi wandijees, kamehr ptahweji klah, til jau buhs fen un kâ prahthigs dehlê nahjis un noluhdsis mah-tei famu ne-apdohmibu. Tâ dohma Dhkshkeris.

Rabbibas un pretfchu firgus Jelgawâ, 4. Oktober, Rihgâ, 2. Oktober un Leepajâ, 11. September 1871. gaddâ.

	Wakfaja par:	Jelgawâ.	Rihgâ.	Leepajâ.
1/3	fchew. (1 puhru) rudsu	2 r. 30 f.	2 r. 25 f.	2 r. 20 f.
1/3	" (1 ") fweefchu	4 " 75 "	4 " 50 "	4 " 30 "
1/3	" (1 ") meefchu	2 " — "	2 " 15 "	1 " 80 "
1/3	" (1 ") aufu	1 " 10 "	1 " 70 "	1 " — "
1/3	" (1 ") firau	2 " 30 "	4 " 25 "	— " — "
1/3	" (1 ") rupju rudsu miltu	2 " 30 "	2 " 35 "	2 " 25 "
1/3	" (1 ") bihdeletu	3 " 25 "	4 " 25 "	3 " 25 "
1/3	" (1 ") " fweefchu miltu	5 " 50 "	5 " — "	5 " — "
1/3	" (1 ") meefchu putralnu	3 " — "	3 " 25 "	3 " — "
1/3	" (1 ") fartoffeti	1 " — "	1 " — "	— " 60 "
10	pudu (1 birkawu) feena	4 r. — f.	4 r. 50 .	3 r. — f.
1/2	" (20 mahrz.) fweesta	5 " — "	5 " 25 "	5 " — "
1/2	" (20 ") dselles	1 " — "	1 " — "	— " 90 "
1/2	" (20 ") tabala	1 " 40 "	1 " 35 "	1 " 10 "
1/2	" (20 ") fchlihtu apptau	3 " — "	— " — "	— " — "
1/2	" (20 ") krobna linnu	3 " — "	2 " 50 "	2 " — "
1/2	" (20 ") bratta "	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 30 "
1	muzzu linnu fehku	10 " — "	9 " — "	9 " — "
1	" fiku	17 " 50 "	16 " — "	15 " — "
10	pudu farkanas fahls	7 " — "	6 " 75 "	— " — "
10	" baltas rupjas fahls	6 " 60 "	6 " — "	5 " 70 "
10	" " smaltas fahls	6 " 60 "	6 " — "	5 " 70 "

Latw. Awischu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

Skunflign mineral-uhdennu fabrikis,

Zelgawá, us leelahs un pastes celas stubra.

Zaur scho darru sinnamu, ka es to zitreisigo G. Gleya un Höpfera fabrikli schinni vilsehtá esmu noytris un no fchi laika appalksch manna wahrda tablahl weddu. **Seltera-** un **soda-uhdens,** **limonades** un dajchadi zitti **ahrstefchanai** derrigi uhdennu irr arweent dabujanti un tohy par teem lehiateem zenneem pahrdohiti.

J. S. Helmring.

Us ispidtschanu augstafu waldbu yawehleschanu dohs **Rabille's** pagasta waldischana no **1. Oktober 1871** eefahloht wisseem kas pee schib's draudses peederr, druffatas un aphegeleias rekknunumu grammatinas pah'r nodohschanam; un ludds tamdeht wiffas pilsehtu un muischu polizejas, pagastu waldischanas un furru katru deenesta lauschu jeb deenas algadschu peenehmeju, tabbus pee schib's draudses peederrigus zilwekus nepeeturreht, bet tuhlihn atraidiht, kas zaur sawabun grammatinahn neware usradidit ka wiffu parahdu rikthgi nomakfajuschi. — Turpretti arri stabilles pagasta waldischana libds ar muischas polizeju par to gahdabs, ka zittas draudses peederrigi bes tabdahm paschahm usradidtschanas grammatinahn sche netiks peenenti. 3

Rabille, 20. September 1871.
(Nr. 462.) Pag. wezzal.: Zeltab Delle.
(S. W.) Pag. ftr.: G. Zungbahn.

Usaizinaschana.

Dsholmuischas pagasta waldischana (pee Zelgawas), — to sinnamu darridama, ka tas galwas naudas idalitschanas rullis preeksch Dsholmuischas pagasta par to gaddu 1871/2 jau pagasta wohrs tappis, — usaizina wiffus pee fchi pagasta peederrigus ahruffe dshwodamus zilwekus, sawas krohna un pagasta nodohschanas bes lawefchanas un **wehlfats libds 10. November sch. g.** pee schib's pagasta waldischanas nomakfah, jo zittabi ar teem wascheem pehz lffummu tiks darribis; — tapat wehl teel peeminnehts, ka Dsholmuischas pagasta namma tiklai ween **zetortdeenas** galwas nauda tiks pretti nenta un waffes mainitschanas lhanitas. 3

Dsholmuischas pag. waldischana, 30. Sept. 1871.
(Nr. 186.) Pag. wezz.: P. Freimann.
(S. W.) Pag. ftr.: F. Skarre.

Seez wehrá!

Kad tas pee Mangal pagasta (Widsemme) peederrig's **Peter Rudsiht** ka blehdis bes waffes apfahrt wafajabs, sawas nodohschanas ne irr libdinais, tad tohy zaur scho wiffas semju un pilsehtu polizejas mihligi luhgtas, to Peter Rudsiht, fur to arawtu, ka arrestantu schai pagasta waldischana peesubtist.

Mangal pagasta waldischana, 25. Septbr. 1871.
(S. W.) Pag. wezzal.: G. Rink.

No Pohpes pagasta waldischanas zaur scho wiffi, kas nepehzibas un zittadas mainas deht no nodohschanam pawiffam atswabbinati jeb seumalas schfirras grihb eelitti kluht, teel usaizinati, **11. un 12. Oktober sch. g.** pee schib's pagasta waldischanas atnabht un sawas mainas peerrabidit, jo pehzabht neweens wairé netiks klauhtis un uslikta makfashana bubs jamalka. 1

To lai teel wehrá!
Pohpe, 15. September 1871.
(Nr. 457.) Pag. wezzal.: J. Grinfeld.
(S. W.) Pag. teef. ftr.: G. Sander.

Natti no 10. us 11. September sch. g. irr tam Dsholeijas Switribul fainneclam weens **schlimmetu sirs**, 5—6 gaddu wegs, webriba 100 rubl., ar engelischu darwu mableiteem **dehlu ratsteem**, nofagts. Kad par scho sagru siru skaldru stannu Dsholeijas pagasta waldischana war doht, dabubn **29 rubl. f.** pateidias makfas. Krohna Dsholmuischas pagasta teefas namma, 12. September 1871. 1

No jensures atwehshis. Mhza, 5. Oktober 1871.

Par libdschinniga **Staju Wille Embowiz** un **Strehlu Karl Grunfeld** fainneeku mantahn irr parahdu deht konturfe sreeista. Keweles pagasta teefa tapehz zaur scho usajina wiffus tohs, kam pee angfcham minnetahm konturfes mantahm labdas taifnas peemelleschanas buhtu, sawas wraffschanas diru mehneshu laika un wiswehlahl libds **20. November sch. g.**, kuresch par weenigo isflehgschanas terminu nolitta, pee schib's pagasta teefas peemeldeht un peeklahitzi peerrabidit; jo wehlahl neweenu parahdu wraffitaju wairé neklaufis un katru ar sawabun peerraffitschanaht atraidibis. 1

Kewele, 20. September 1871.
(Nr. 69.) Preekschfehdel.: J. Sushewitz +++
Teefas ftrihw.: J. Rosenhal.

Zaur Kursemmes Oberhofgericht teefas sreedummu man **Jaanzelgawas** pilsehtu irr par dshwotli eerabidita, fur no 20. sch. n. ar mannin iddeenas, no 9 libds 11 preeksch pusdeenas un no 3 libds 5 pehz pusdeenas, warrehs dabuht runnabt. 1

Zelgawá, 16. September 1871.
A. Buettner,
Oberhofgericht adwofabts.

Tapehz, ka jau daudfrais famiffeschchanabs notikufshas un lai tas arri turmahf nenotiltu, — darru zaur scho te sinnamu, ka es tapat ka libds schim, sawu wezzu andeles **bubshani**, to libdi schim esmu turrejis, arri **tablahl weddischu** un ka man nemaj wrahta nenabht sawu andeli pee mallas list. 1

Diedrich Wilhelm Neuland,
Zelgawá appalksch kolonadeem Nr. 105.

Daschadas istabas leetas (mehbeles), rattus, kanmanas un wiffadas wirtshafstes leetas lehti pahrdohd pee Zelgawas us dambi Nr. 125. 2

R. Georgi.

Zeeneigeem **ohsolu pahrdewejeem** zaur scho sinnamu darru, ka es appalksha rakthibis schinni seema **welohs daudf stiprus ohsolus** no 7, 10 libds 22 wehdu garrus **pirkt**, un luddsu tohs tungus kas ohsolus pahrdohit geubetu pee mannin Mhga, Zelgawas adreilsehia **Ambaren** eela Nr. 19, peektitees. 3

G. Lindner,
fuggu buhwmeisters.

Beens brandwihua degga pagastu libds **1. November sch. g.** mannin aismakfah, jeb es wianus zaur teefahm peemelleschu. Zelgawá, 22. September 1871. 1

Es luhdsu sawus parahdnekus, kas prezes no mannu bohti nehmufchi, libds **1. November sch. g.** mannin aismakfah, jeb es wianus zaur teefahm peemelleschu. Zelgawá, 22. September 1871. 1

A. G. Neuland,
prettim latweefschu bahntzal.

Abstuntes pagasta **Scherstein** mahja, ka arri **Zelgawá**, pret Friedleba kanatori, warr apstolteht pee dshntalla mafus un leelus **kappa frustus** un **stabus**, zetta **stabus** u. t. j. w. 1

Rohfus, kas jau angfus nefé, no tabm labbakahm seriehm, ohgu un zittus **krumus**, **rohshu knolles** un **stahwu angus** peedabwá par lehtu makfu. 1

Fr. Hennings,

ffunktes- un andeles-dabrsneeks Wisputte.

Majjas un **smalkas kweefschu** **Mijas** arween warr dabuht wickt Zelgawá, fattotu eela, jalkaja kohdi fur saktis wirtu, pee

G. J. Jacobsohn.

Deht alstelschchanas tohy weena **dshereena andele Mhga**, ar wessu peederrumu, appalksch augligahm nodarrischanahm preeksch nehweja, **tuhdaltit adohhta**, klabatku Mhga, **Makawas** ahrrihga dangawas mallá Nr. 14, eeksch to dshreenu andeli.

Puischi libds **Zurgem** warr weetu dabuht **Zumprawmuischa** pee **Baukfas**. 1

Pee **J. W. Steffenhagen** un **dehla** Zelgawá, nupat tappa gattawa un irr dabujama:

Ciropas lantfahrte.

Ar pchwehm drukkata.
Malka 25 kap.

Drukshis pee **J. W. Steffenhagen** un **dehla**.